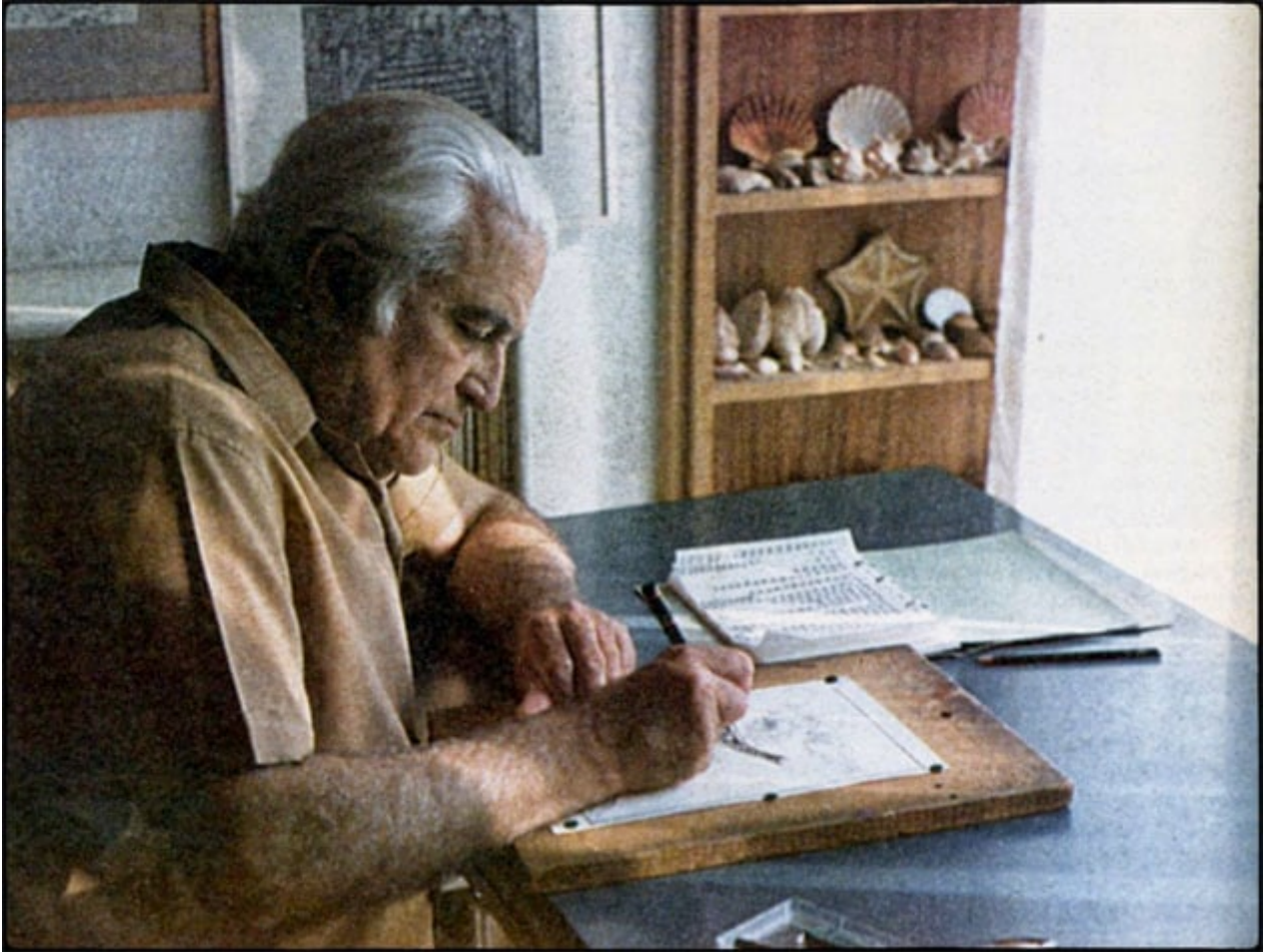


Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης: Ο πιο εύμορφος Θεσσαλονικιός

/ [Γνώμες](#)



Η αναφορά του ονόματων του Νίκου Γαβριήλ Πεντζίκη και της Θεσσαλονίκης μοιάζει σαν μια ταυτολογία. Μερικές φορές, ακόμη, η επίκληση της Θεσσαλονίκης μοιάζει σαν ένα κόσμο που ο ίδιος συγγραφέας οργάνωσε και από πόλη τον μετέτρεψε σε Μητέρα.

- του Στέλιου Κούκου

Έτσι ο Πεντζίκης εμφανίζεται να έχει τα πρωτεία ανάμεσα στους σύγχρονους απογόνους της. Σαν ένας ξεχωριστός κληρονόμος της ο οποίος παρ' όλα τα προβλήματα που είχε να αντιμετωπίσει, αποδέχτηκε πλήρως την κληρονομιά της και δεν έκανε αποποίηση, και βάσει αυτής πορεύτηκε.

Και έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ότι η κληρονομιά αυτή δεν περιελάμβανε μετρητά, οικόπεδα και σπίτια, αλλά ένα πολύ μεγαλύτερο θησαυρό που, μάλλον, μόνον ο ίδιος υποψιάστηκε πως μπορούσε να τον αξιοποιήσει. Και όχι για ιδίαν χρήση.

Με αυτόν, όμως, ο ίδιος θα μπορούσε να χορτάσει την πείνα του, να δροσίσει την κάψα από την εσωτερική αγωνία που ένιωθε.

Και τότε άρχισε μια ατέρμονη προσπάθεια με επισκέψεις στα... εγκαταλειμμένα «κτερίσματα» στο θησαυροφυλάκιο της Θεσσαλονίκης, μερικά από τα οποία ήταν και εξόφθαλμα πασιφανή και γνωστά τοις πάσι. Προσδοκούσε να εξασφαλίσει όσο γίνεται πιο γρήγορα τους τίτλους χρήσεως τους αν όχι ιδιοκτησίας. Εξάλλου κανένας δεν ενδιαφερόταν γι' αυτά τα... παραπεταμένα.

Και αν κάποιοι έχουν ένσταση ως προς αυτό, θα μπορούσα απλώς να πω, πως κανείς δεν ενδιαφέρονταν με τον τρόπο, την μέθοδο που ενδιαφερόταν ο ίδιος.

Έτσι πλησίασε με ιδιαίτερη προσοχή, ευγένεια και ευαισθησία όλον αυτόν τον κόσμο και πλούτο ο οποίος έμοιαζε στα μάτια των περισσοτέρων ως ληγμένος και, μάλιστα, όπως πίστευαν καμία μα καμία αντιπαροχή δεν μπορούσε να τον αξιοποιήσει.

Ως προς το τελευταίο ο ίδιος είχε τις ενστάσεις του γιατί πίστευε πραγματικά, πως η αντιπαροχή αποτελούσε τη μόνη λύση.

Ήταν, λοιπόν, όλος αυτός ο θησαυρός στα χέρια του προς αξιοποίηση και κεφαλαιοποίηση. Όμως, θα έπρεπε από όλον αυτόν τον πνευματικό πλούτο να εξασφαλίσει κατ' αρχήν ένα κατάλυμα. Μια στέγη για να κουρνιαστεί και να ησυχάσει κάπως ο νους του τόσο από την προσωπική εσωτερική αγωνία και την ανασφάλεια, αλλά και από το θάμβος της τόσης μεγάλης κληρονομιάς που έμενε αναξιοποίητη και έφτασε στα χέρια του αιφνιδιώς.

Εν τω μεταξύ όταν όλοι οι άλλοι αξιοποιούσαν διά της αντιπαροχής τα ακίνητά τους, ο ίδιος δεν θυσίαζε τίποτε από όλα όσα είχε αποδεχτεί, πιστεύοντας πως αυτά είναι κοινό κτήμα και πως έπρεπε να κάνει μόνον μια προσπάθεια ανακαίνισης τους.

Κυρίως ανακαίνισης του βλέμματος, αν όχι των σωθικών όσων τα παρατηρούσαν

μέχρι τότε και τους ήταν ενοχλητικά. Ή ακόμη και δύσμορφα σε σχέση με τις εξελίξεις της ζωής και της τέχνης.

Πώς μπορούσε κάποιος να μιλήσει, τότε, για τη βυζαντινή αρχιτεκτονική και ζωγραφική και να τον πάρουν στα σοβαρά;

Ο ίδιος, όμως, ο οποίος είχε ζήσει και λίγα χρόνια στην Εσπερία και εκεί είχε αφήσει λογοτεχνικώς τα κοκκαλάκια του, ως ένα είδος σπονδή στον νεανικό του έρωτα, και καταλάβαινε καλύτερα την σημασία του πατρογονικού νέου έρωτα που προέκυψε και πίστευε πως με όλα αυτά θα επιτύγχανε και την δική του ανάσταση.

Τα κόκκαλα του θα αποκτούσαν ξανά ζωή, όπως άκουγε στην προφητεία του Ιεζεκιήλ την Μεγάλη Παρασκευή στην εκκλησία. Τα «ξερά οστά» του έμοιαζαν με την κληρονομιά και είχε την πεποίθηση πως μια μέρα και τα δύο θα αποκτήσουν ζωή.

Μόνο που θα έπρεπε κόκκαλά του και όλο του το σώμα καθώς και η ψυχή και το πνεύμα του να γίνουν ένα με τους βυζαντινούς ναούς της πόλης, τα κάστρα της, τα πανεμόρφα ψηφιδωτά της, τις τοιχογραφίες, τις φορητές της εικόνες. Αυτό ήταν το βαρύ τίμημα το οποίο έπρεπε να πληρώσει, η προσωπική, σωματική του αντιπαροχή.

Έτσι, όμως, είχε την πεποίθηση πως θα ομόρφαινε, θα αποκτούσε το νεανικό και αρχαίο κάλλος και ίσως, πλέον, καμία κοπέλα δεν θα μπορούσε να του αντιταχθεί, να τον απορρίψει. Αλλά ποιος νοιάζεται για το τελευταίο σκεφτόταν, αν τελικά στο τέλος μπορώ να πω, πως νεκρός ήμουν και ανέζησα.

Για τον λόγο αυτό άρχισε να μελετά τον πανέμορφο θησαυρό της γενέθλιας πόλης, με την έννοια του να ταυτίζεται μαζί του, στην προσπάθειά του να γίνει ο ίδιος σύμμορφος με αυτόν.

Και δεν έμεινε μόνο εκεί, σ' αυτά τα οποία θα μπορούσε ο καθένας να τα δει και ας μην τα εκτιμούσε και ας θύμωναν οι περισσότεροι που έπιαναν τον τόπο και ήταν οπισθοδρομικά και τελείως παρωχημένα.

Άρχισε να μελετά και τα κείμενα των ιστορικών και ιδιαίτερα των βυζαντινών χρονογράφων για να ταυτοποιήσει πλήρως τον ευρύτερο καιρό και τον κόσμο που διαμόρφωσε, την κληρονομιά με την οποία αναμετριόταν -για καλό σκοπό, βεβαίως. Έτσι, πλέον, δεν θα ήταν μόνον εντός χώρου, αλλά και χρόνου!

Και αν, όμως, κάποια στιγμή βρισκόταν ο ίδιος εκτός χώρου και χρόνου όσον αφορά την εποχή του;

Αυτός πίστευε πως το είχε λυμένο το θέμα, αφού οι πνευματικές αγωνίες και οι λοιπές εμπειρίες που απέκτησε στην Εσπερία τον έφερναν πολύ μπροστά από τους λοιπούς συμπατριώτες τους.

Σίγουρα, ήταν ένα ιδιαίτερα ανήσυχο πνεύμα και μυαλό και σε συνδυασμό με τις λοιπές του ευαισθησίες του όλα αυτά προδιέγραφαν ένα πρόσωπο που μπορούσε να κάνει και να προσφέρει πολλά και πρωτότυπα πράγματα...

Έτσι, λοιπόν, σιγά σιγά άρχισε να επιδίδεται και στην καταγραφή των επιτευγμάτων του, τις προσπάθειες δηλαδή να ταυτιστεί πλήρως με την κληρονομιά του και να μην μπορεί κανείς να του πει, πώς μπορείς να μιλάς εκ μέρους της.

Κάτι που με την πάροδο του χρόνου, όπως όλοι ξέρουμε σήμερα το κατόρθωσε.

Και, μάλιστα, με ένα ιδιαίτερο σύγχρονο τρόπο και έτσι η κληρονομιά, η ιστορία και η παράδοση στα χέρια του και στην αγωνιούσα ψυχή του βρήκαν τον ανακαινιστή τους.

Η προσωπική-σωματική αντιπαροχή στην οποία υποβλήθηκε απέδωσε καρπούς αναπάντεχους, αλλά και πολλαπλάσιους από όσους υπολόγιζε και έτσι δεν άργησε να μοιράζει μερίσματα σε κάθε ευαίσθητο αναγνώστη και αναζητητή, μέσα από τα βιβλία που έγραψε.

Το ίδιο χαριτωμένα, αλλά και «νόστιμα», όπως μου είπε κάποτε ο Γιάννης Τσαρούχης, ήταν και τα ζωγραφικά του έργα.

Ανακαινισμένος και εύμορφος, λοιπόν, βγήκε και ο ίδιος από όλη αυτή την περιπέτεια και την προσπάθειά! Απέκτησε νέα ζωή και ρώμη πνευματική, και γι' αυτό όταν ρωτάς στους πνευματικούς κύκλους της Θεσσαλονίκης ποιος είναι ο πιο ωραίος σύγχρονος Θεσσαλονικιός, σου απαντούν με μια φωνή:

Ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης!

Και όταν ρωτάς να μάθεις τον λόγο, σου απαντούν:

Μας έκανε και εμάς το ίδιο ωραίους και όμορφους, αγαπώντας την Θεσσαλονίκη, την πόλη μας! Την «Μητέρα Θεσσαλονίκη»!

Πηγή: pemptousia.gr